

بر افزایش سقف سنی ورود به دانشگاه فرهنگیان به ۳۰ سال

نگاشته شده توسط:

حدیث خسرو بیگی

معاونت سیاست ورزشی

بسیج دانشجویی دانشگاه فرهنگیان

پردیس زینب کبری علیها السلام استان مرکزی

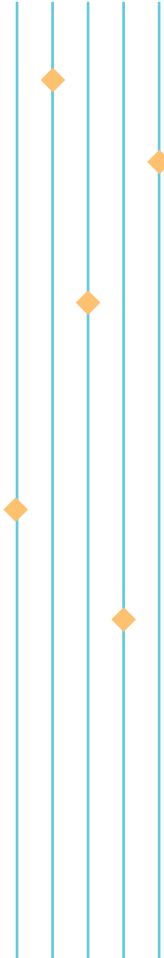
تاریخ انتشار: پاییز ۱۴۰۳

معاونت سیاست ورزشی
مرکز بسیج دانشجویی
دانشگاه فرهنگیان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۶	چکیده
۷	مقدمه
۹	فرصت‌های افزایش سن ورود به دانشگاه فرهنگیان
۱۰	چالش‌های افزایش سن ورود به دانشگاه فرهنگیان
۱۲	دیدگاه‌های موافقان افزایش سن ورود به دانشگاه فرهنگیان
۱۲	دیدگاه‌های مخالفان افزایش سن ورود به دانشگاه فرهنگیان
۱۳	سن ورود به حرفه معلمي در کشورهای مختلف
۱۵	نتیجه‌گیری
۱۶	منابع

نقدنامه‌ای بر افزایش سقف سنی ورود به دانشگاه فرهنگیان به ۳۰ سال

چکیده

تصمیم به افزایش سن ورود به دانشگاه فرهنگیان از ۲۴ سال به ۳۰ سال، یکی از تغییرات قابل توجه در سیاست‌های نظام آموزشی ایران است که به‌طور گسترده‌ای مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. این تغییر می‌تواند تأثیرات مثبتی همچون جذب افراد با تجربه بیشتر، بلوغ فکری بالا و توانایی مدیریت بهتر در مواجهه با چالش‌های تربیتی را به همراه داشته باشد. با این حال، چالش‌هایی نظیر کاهش جذابیت حرفه معلمی برای جوانان، فشارهای اقتصادی بر دانشجویان مسن‌تر، و کاهش انگیزه ورود به حرفه معلمی در میان جوانان نیز به همراه دارد. مقایسه با سیستم‌های آموزشی کشورهای مختلف نشان می‌دهد که اکثر کشورها بر سن ورود پایین‌تر به تربیت معلم تأکید دارند و از معیارهایی مانند توانمندی‌های آموزشی و مهارت‌های تدریس برای انتخاب معلمان استفاده می‌کنند. در این راستا، به نظر می‌رسد که ایران باید به جای تمرکز صرف بر سن، به تقویت برنامه‌های آموزشی، بهبود شرایط کاری معلمان و تقویت انگیزه‌های جذب معلمان جوان توجه بیشتری داشته باشد. این نقدنامه ضمن بررسی دیدگاه‌های موافق و مخالف، تأثیرات احتمالی این تصمیم بر کیفیت آموزش و حرفه معلمی را تحلیل می‌کند و بر اهمیت ارزیابی دقیق و علمی این سیاست تأکید دارد. در نهایت، پیشنهاد می‌شود که این تغییرات در چارچوب یک برنامه آزمایشی اجرا شده و پس از ارزیابی‌های جامع، در سطح گسترده‌تری به‌کار گرفته شود تا منافع آن به تحقق اهداف بلندمدت نظام آموزشی کشور کمک کند.

◆ بیان موضوع و ضرورت نقد

دانشگاه فرهنگیان به عنوان مرکز اصلی تربیت نیروی انسانی برای آموزش و پرورش، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. یکی از مهم‌ترین معیارهای پذیرش دانشجو در این دانشگاه، محدودیت سنی ۲۴ سال بوده است که هدف آن، جذب نیروهای جوان، پرانرژی و دارای پویایی بیشتر برای حرفه معلمی است. با این حال، تصمیم اخیر مبنی بر افزایش سن ورود به ۳۰ سال، تغییر مهمی در این معیار محسوب می‌شود که پیامدهای گسترده‌ای را به همراه دارد.

ضرورت نقد این تصمیم:

◆ اهمیت تأثیرگذاری معلمان بر دانش‌آموزان: معلمان نقش کلیدی در تربیت نسل آینده ایفا می‌کنند. هر تغییری در فرآیند تربیت معلمان، مستقیماً بر کیفیت آموزش تأثیر خواهد گذاشت. افزایش سن ورود به دانشگاه فرهنگیان ممکن است بر ویژگی‌های شخصیتی و ارتباطی معلمان آینده تأثیرگذار باشد که نیازمند بررسی دقیق است. معلمان به عنوان الگوهای رفتاری و علمی برای دانش‌آموزان شناخته می‌شوند. ویژگی‌های سنی، از جمله پویایی، انرژی و توانایی برقراری ارتباط مؤثر، در کیفیت عملکرد آن‌ها تأثیر زیادی دارد. تغییر سن ورود به ۳۰ سال، پرسش‌هایی درباره میزان تناسب این ویژگی‌ها با معلمان آینده ایجاد می‌کند.

◆ پیامدهای اجتماعی و شغلی: افزایش سن ورود می‌تواند پیامدهایی برای جوانانی که قصد دارند در سنین پایین‌تر وارد بازار کار شوند به همراه داشته باشد. این تغییر می‌تواند باعث تأخیر در ورود به بازار کار و کاهش انگیزه نسل جوان برای ورود به حرفه معلمی شود.

◆ نیاز به تطبیق با شرایط روز: در عصر حاضر که مهارت‌های ارتباطی و استفاده از فناوری نقش پررنگی در آموزش دارند، جذب نیروهای جوان‌تر می‌تواند به تطبیق سریع‌تر با این شرایط کمک کند. افزایش سن ممکن است این فرآیند را کندتر کند.

◆ مطالعات تطبیقی با سایر کشورها: در بسیاری از کشورها، محدودیت سنی برای ورود به حرفه معلمی وجود دارد، اما افزایش سن ورود باید با توجه به تجربیات بین‌المللی و شرایط داخلی کشور صورت گیرد. این نقدنامه قصد دارد با نگاهی تطبیقی، این تصمیم را از زوایای مختلف تحلیل کند.

◆ تعارض با اهداف اولیه تعیین سن ۲۴ سال: محدودیت سنی ۲۴ سال، بر اساس پژوهش‌های گذشته و با هدف جذب نیروهای جوان و پرانرژی وضع شده است. این تصمیم به نوعی تعارض با اهداف اولیه این سیاست به نظر می‌رسد و ممکن است اثربخشی معیارهای پیشین را زیر سؤال ببرد.

◆ ضرورت بررسی تناسب سنی با نقش معلمی: برخی پژوهش‌ها نشان می‌دهند که فاصله سنی زیاد بین معلم و دانش‌آموز ممکن است بر اثربخشی تدریس تأثیر منفی بگذارد. به ویژه در آموزش‌های ابتدایی، نزدیکی سنی و درک بهتر معلم از نیازهای عاطفی و روانی دانش‌آموزان اهمیت بسیاری دارد.

◆ تأثیر بر عدالت آموزشی: این تصمیم می‌تواند فرصت‌های بیشتری برای گروهی از افراد فراهم کند،

فعالیت کرده‌اند، می‌توانند با ورود به حرفه معلمی، دانش و تخصص خود را به کلاس درس منتقل کنند و آموزش را غنی‌تر سازند.

افزایش سن ورود به دانشگاه فرهنگیان، می‌تواند در برخی زمینه‌ها باعث بهبود کیفیت نیروی انسانی و گسترش عدالت آموزشی شود. با این حال، بهره‌برداری از این فرصت‌ها نیازمند مدیریت صحیح، برنامه‌ریزی دقیق و تدوین سیاست‌هایی برای حفظ تعادل میان کیفیت آموزشی و نیازهای نظام تعلیم و تربیت است.

◆ چالش‌های افزایش سن ورود به دانشگاه فرهنگیان <<<<<<<<<

اگرچه افزایش سن ورود به دانشگاه فرهنگیان ممکن است فرصت‌هایی را فراهم کند، اما این تصمیم چالش‌های جدی و قابل تأملی نیز به همراه دارد. این چالش‌ها از جنبه‌های مختلف آموزشی، روان‌شناختی، اجتماعی و مدیریتی قابل بررسی هستند. در این بخش، مهم‌ترین چالش‌های مرتبط با این تصمیم تحلیل می‌شوند:

◆ کاهش پویایی و انرژی در محیط آموزش: معلمی حرفه‌ای است که نیاز به انرژی و پویایی دارد، به‌ویژه در تعامل با دانش‌آموزان جوان و پرتحرک. افراد در سنین بالاتر ممکن است به دلیل کاهش انرژی جسمی و ذهنی، نتوانند این نیاز را به خوبی برآورده کنند.

◆ اختلاف سنی زیاد با دانش‌آموزان: یکی از اصول مهم در برقراری ارتباط مؤثر بین معلم و دانش‌آموز، درک متقابل و نزدیکی فکری و عاطفی است. افزایش سن معلمان می‌تواند منجر به شکاف نسلی شده و این ارتباط را تضعیف کند.

◆ کاهش انگیزه و توان یادگیری در سنین بالاتر: تحقیقات نشان می‌دهند که افراد در سنین جوانی، توانایی بیشتری در یادگیری مفاهیم جدید و پذیرش تغییرات دارند. افراد بالای ۳۰ سال ممکن است در مقایسه با جوان‌ترها انگیزه یا سرعت یادگیری کمتری داشته باشند، که این امر می‌تواند بر عملکرد تحصیلی و حرفه‌ای آن‌ها تأثیر بگذارد.

◆ افزایش هزینه‌های آموزش و تربیت نیرو: افزایش سن ورود به دانشگاه فرهنگیان می‌تواند منجر به نیاز به سرمایه‌گذاری بیشتر برای تربیت و آموزش نیروهای جدید شود. این امر ممکن است بار مالی مضاعفی را به نظام آموزش و پرورش تحمیل کند.

◆ تعارض با سیاست جوان‌گرایی در آموزش و پرورش: سیاست‌های جوان‌گرایی که در بسیاری از نظام‌های آموزشی به عنوان رویکردی کارآمد شناخته می‌شود، تأکید بر جذب نیروهای جوان دارد. افزایش سن ورود به دانشگاه فرهنگیان می‌تواند با این سیاست‌ها در تعارض باشد و تعادل میان تجربه و جوانی را برهم بزند.

◆ افزایش احتمال فرسودگی شغلی زود هنگام: افرادی که در سنین بالاتر وارد حرفه معلمی می‌شوند، ممکن است به دلیل دوره‌های طولانی آموزش یا انتظارات بالای شغلی، زودتر دچار خستگی شغلی شوند و انگیزه خود را از دست بدهند.

- ◆ عدم تطابق با نیازهای دانش‌آموزان نسل جدید: دانش‌آموزان نسل جدید با تکنولوژی و محیط‌های آموزشی مدرن بزرگ شده‌اند و نیازهای متفاوتی دارند. افراد بالای ۳۰ سال ممکن است درک کمتری از این نیازها داشته باشند و توانایی تطبیق با روش‌های جدید تدریس را نداشته باشند.
- ◆ کاهش مدت زمان خدمت مؤثر معلمان: با ورود افراد بالای ۳۰ سال به دانشگاه فرهنگیان، زمان خدمت آن‌ها در نظام آموزش و پرورش کاهش می‌یابد. این موضوع می‌تواند هزینه‌های صرف‌شده برای تربیت معلمان را از نظر بازدهی بلندمدت کمتر کند.
- ◆ احتمال کاهش خلاقیت و نوآوری در تدریس: افراد جوان معمولاً از انگیزه و تمایل بیشتری برای نوآوری و استفاده از روش‌های خلاقانه برخوردارند. افزایش سن معلمان ممکن است باعث کاهش این رویکردها و محدود شدن به روش‌های سنتی تدریس شود.
- ◆ تأخیر در ارتقای شغلی و حرفه‌ای: افرادی که در سنین بالاتر وارد دانشگاه فرهنگیان می‌شوند، نسبت به هم‌تایان جوان‌تر، فرصت کمتری برای پیشرفت شغلی و ارتقای حرفه‌ای خواهند داشت. این تأخیر ممکن است منجر به کاهش رضایت شغلی شود.
- ◆ افزایش نیاز به برنامه‌های آموزشی ویژه: افراد مسن‌تر ممکن است به دلیل فاصله زمانی طولانی از تحصیلات قبلی، نیازمند دوره‌های پیش‌نیاز یا برنامه‌های ویژه برای تطبیق با محیط دانشگاهی باشند. این امر می‌تواند بار اضافی بر سیستم آموزشی تحمیل کند.
- ◆ کاهش تمرکز بر تخصص‌های مورد نیاز: با جذب افرادی که ممکن است در رشته‌های مختلفی تجربه داشته باشند، احتمال کاهش تمرکز بر تربیت نیروهای متخصص در حوزه‌های مشخص آموزش و پرورش وجود دارد. این امر می‌تواند تأثیر منفی بر کیفیت آموزش داشته باشد.
- ◆ عدم تطابق با برنامه‌های آموزشی موجود: برنامه‌های آموزشی دانشگاه فرهنگیان عمدتاً برای جوان‌ترها طراحی شده‌اند. تغییرات سنی ممکن است نیازمند بازنگری و بازطراحی این برنامه‌ها باشد، که فرآیندی زمان‌بر و پرهزینه است.
- ◆ تأثیر منفی بر انگیزه داوطلبان جوان: افزایش سن ورود ممکن است داوطلبان جوان‌تر را دلسرد کند و این تصور را ایجاد کند که شانس آن‌ها برای پذیرش کمتر است. این موضوع می‌تواند به کاهش علاقه به حرفه معلمی در میان جوانان منجر شود.
- ◆ تأثیر بر انگیزه‌های درونی برای تدریس: افرادی که در سنین بالاتر وارد حرفه معلمی می‌شوند، ممکن است انگیزه‌های متفاوتی نسبت به جوان‌ترها داشته باشند. این انگیزه‌ها می‌تواند بر کیفیت تدریس و تعامل با دانش‌آموزان تأثیرگذار باشد.
- ◆ فرسودگی ذهنی و روانی: افراد مسن‌تر ممکن است در مواجهه با محیط آموزشی جدید و نیاز به یادگیری مداوم دچار فرسودگی ذهنی شوند. این امر می‌تواند کیفیت آموزش را تحت تأثیر قرار دهد.
- ◆ کاهش تأثیرگذاری معلمان به‌عنوان الگوهای جوان: یکی از نقش‌های کلیدی معلمان، الگو بودن

آزمون‌های ملی، مجوز تدریس دریافت می‌کنند. بنابراین، سن ورود به حرفه معلمی حدود ۲۲ سال است.

◆ فرانسه: در فرانسه، دانش‌آموزان پس از اتمام دبیرستان و دریافت دیپلم (Baccalauréat) در سن ۱۸ سالگی وارد دانشگاه می‌شوند. برنامه‌های تربیت معلم در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی ویژه ارائه می‌شود و دانشجویان پس از گذراندن دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد، وارد حرفه معلمی می‌شوند. بنابراین، سن ورود به حرفه معلمی معمولاً بین ۲۳ تا ۲۵ سال است.

◆ استرالیا: در استرالیا، دانش‌آموزان پس از اتمام دبیرستان در سن ۱۷ یا ۱۸ سالگی وارد دانشگاه می‌شوند. برنامه‌های تربیت معلم در سطح کارشناسی و کارشناسی ارشد ارائه می‌شود و دانشجویان پس از اتمام تحصیلات و گذراندن دوره‌های کارآموزی، مجوز تدریس دریافت می‌کنند. بنابراین، سن ورود به حرفه معلمی بین ۲۲ تا ۲۴ سال است.

◆ انگلستان: در انگلستان، دانش‌آموزان پس از اتمام دوره متوسطه (A-levels) در سن ۱۸ سالگی وارد دانشگاه می‌شوند. برای ورود به حرفه معلمی، دانشجویان می‌توانند در دوره‌های کارشناسی آموزش (Bachelor of Education) یا دوره‌های کارشناسی در رشته‌های دیگر و سپس دوره‌های تربیت معلم (Postgraduate Certificate in Education – PGCE) شرکت کنند. بنابراین، سن ورود به حرفه معلمی معمولاً بین ۲۲ تا ۲۳ سال است.

◆ کانادا: در کانادا، دانش‌آموزان پس از اتمام دبیرستان در سن ۱۸ سالگی وارد دانشگاه می‌شوند. برنامه‌های تربیت معلم معمولاً در سطح کارشناسی ارشد ارائه می‌شود و دانشجویان پس از اتمام دوره کارشناسی در رشته‌های مرتبط و سپس گذراندن دوره‌های تربیت معلم، مجوز تدریس دریافت می‌کنند. بنابراین، سن ورود به حرفه معلمی بین ۲۳ تا ۲۵ سال است.

◆ فنلاند: فنلاند به دلیل نظام آموزشی پیشرفته‌اش شناخته شده است. دانش‌آموزان پس از اتمام دبیرستان در سن ۱۸ یا ۱۹ سالگی وارد دانشگاه می‌شوند. برای معلم شدن، دانشجویان باید دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد را در رشته‌های آموزشی بگذرانند. بنابراین، سن ورود به حرفه معلمی معمولاً بین ۲۴ تا ۲۶ سال است.

◆ هند: در هند، دانش‌آموزان پس از اتمام دبیرستان در سن ۱۷ یا ۱۸ سالگی وارد دانشگاه می‌شوند. برای ورود به حرفه معلمی، دانشجویان می‌توانند در دوره‌های کارشناسی آموزش (Bachelor of Education – B.Ed) شرکت کنند که معمولاً پس از اتمام دوره کارشناسی در رشته‌های دیگر انجام می‌شود. بنابراین، سن ورود به حرفه معلمی بین ۲۲ تا ۲۴ سال است.

◆ استرالیا: در استرالیا، دانش‌آموزان پس از اتمام دبیرستان در سن ۱۷ یا ۱۸ سالگی وارد دانشگاه می‌شوند. برنامه‌های تربیت معلم در سطح کارشناسی و کارشناسی ارشد ارائه می‌شود و دانشجویان پس از اتمام تحصیلات و گذراندن دوره‌های کارآموزی، مجوز تدریس دریافت می‌کنند. بنابراین، سن ورود به حرفه معلمی بین ۲۲ تا ۲۴ سال است.

◆ نتیجه گیری

افزایش سن ورود به دانشگاه فرهنگیان به ۳۰ سال، یکی از تصمیمات مهم و بحث برانگیز در نظام آموزشی ایران است که پیامدهای مثبت و منفی متعددی دارد. این تغییر سیاست، در حالی که فرصت‌های بیشتری برای ورود افراد با تجربه‌تر و آگاه‌تر به حرفه معلمی فراهم می‌آورد، با چالش‌های جدی نیز روبه‌رو است که باید با دقت مورد بررسی قرار گیرد. از یک سو، مزایای این تغییر شامل افزایش بلوغ فکری، پایداری شغلی و توانایی مدیریت بهتر مسائل تربیتی در میان معلمان آینده است. همچنین این سیاست می‌تواند به جذب دانشجویانی با انگیزه، تجربه زندگی بالاتر، و نگاه مسئولانه‌تر به حرفه معلمی کمک کند. تجربه دیگر کشورها نیز نشان می‌دهد که توجه به معیارهای کیفی در انتخاب معلمان، می‌تواند به بهبود کیفیت آموزش منجر شود. از سوی دیگر، این تصمیم با چالش‌هایی همچون کاهش بهره‌وری معلمان به دلیل سن بالاتر، افزایش فشارهای اقتصادی و خانوادگی بر دانشجویان مسن‌تر و کاهش انگیزه جوان‌ترها برای ورود به این حوزه مواجه است. علاوه بر این، سن ورود بالاتر ممکن است فاصله‌ای میان معلمان و دانش‌آموزان از نظر درک نیازهای نسل جدید ایجاد کند و در درازمدت تأثیر منفی بر ارتباط مؤثر معلم-دانش‌آموز بگذارد. مطالعات تطبیقی با کشورهای دیگر نشان می‌دهد که در اکثر نظام‌های آموزشی موفق، سن ورود به دانشگاه‌های تربیت معلم عمدتاً بین ۱۸ تا ۲۴ سال است و تأکید بیشتری بر توانایی‌های آموزشی و مهارت‌های تدریس به جای سن ورود اعمال می‌شود. این امر نشان می‌دهد که ایران می‌تواند به جای تمرکز صرف بر سن، معیارهای دیگری مانند ارتقای کیفیت آموزش، طراحی برنامه‌های انعطاف‌پذیر، و فراهم کردن شرایط بهتر برای جذب نخبگان را در اولویت قرار دهد. در نهایت، برای موفقیت این سیاست، لازم است که دولت و نهادهای آموزشی با برنامه‌ریزی دقیق، از جمله ایجاد تسهیلات اقتصادی و اجتماعی برای دانشجویان مسن‌تر، توسعه برنامه‌های آموزشی متناسب و فراهم کردن فرصت‌های شغلی پایدار، نگرانی‌ها را کاهش دهند. همچنین پیشنهاد می‌شود که این سیاست در قالب یک برنامه آزمایشی اجرا شده و پس از ارزیابی دقیق پیامدهای آن، در سطح گسترده‌تری به‌کار گرفته شود. این تصمیم تنها در صورتی می‌تواند موفق باشد که همراه با اقدامات مکمل برای بهبود کلی نظام تربیت معلم و افزایش کیفیت آموزش باشد. افزایش سن ورود به دانشگاه فرهنگیان نباید تنها به عنوان یک تصمیم تلقی شود، بلکه باید در چارچوب کلی سیاست‌های نظام آموزشی و با نگاه بلندمدت بررسی شود. به عبارت دیگر، اگر این تغییر به درستی طراحی و اجرا نشود، ممکن است نه تنها اهداف تعیین شده را محقق نکند، بلکه مشکلاتی همچون کمبود نیروی کار جوان، کاهش انگیزه ورود به حرفه معلمی و افزایش هزینه‌های تربیت معلم را به همراه داشته باشد. همچنین ضروری است که این تصمیم با توجه به نیازهای واقعی نظام آموزشی ایران و با در نظر گرفتن بازخوردهای متخصصان، دانشجویان، و معلمان اجرایی شود. اجرای یک سیاست بدون آماده‌سازی زیرساخت‌ها و ارزیابی دقیق پیامدهای احتمالی، می‌تواند آسیب‌های جبران‌ناپذیری بر نظام آموزشی کشور وارد کند. در این راستا، پیشنهاد می‌شود که:

- ◆ بازبینی جامع سیاست‌ها: قبل از اجرای کامل این سیاست، یک مطالعه جامع با رویکرد تحلیلی و تطبیقی انجام شود تا مشخص شود آیا این تصمیم با اهداف تربیتی ایران هماهنگ است یا خیر.
- ◆ برنامه‌ریزی بلندمدت: تغییرات اساسی در نظام آموزشی باید با رویکردی بلندمدت انجام شود، به طوری که منافع کوتاه‌مدت بر اهداف بلندمدت نظام تربیتی غلبه نکند.

منابع

مطالب استفاده شده از پایگاه خبری بعثنا. بازیابی شده از <https://boesnaa.ir/?p=1934938>

World Bank – Education Statistics. Global Data on Teacher Training and Education.

<https://datatopics.worldbank.org>

OECD TALIS Report. International Surveys on Teacher Training and Education Systems.

<https://www.oecd.org>

UNESCO. Global Reports on Teacher Education .

<https://www.unesco.org>

Government of Australia – Department of Education. Educational Policies in Australia.

<https://www.education.gov.au>

Australian Institute for Teaching and School Leadership (AITSL). Teacher Training and Certification in Australia.

<https://www.aitsl.edu.au>

Indian Ministry of Education. Education Policies in India.

<https://www.education.gov.in>

National Council for Teacher Education (NCTE). Teacher Training Programs in India.

<https://ncte.gov.in>

Finnish National Agency for Education. Reports on Finland's Teacher Education System.

<https://www.oph.fi/en>

Ontario College of Teachers (OCT). Teacher Education in Ontario.

<https://www.oct.ca>

Government of Canada – Education and Training. Pathways to Teacher Education.

<https://www.canada.ca>

The National College for Teaching and Leadership (NCTL). Reports on Teacher Training.

<https://www.gov.uk/nctl>

UK Department for Education. Teacher Training and PGCE Programs.

<https://www.gov.uk/government/organisations/department-for-education>

Springer. Research Publications on Teacher Education Policies.

<https://link.springer.com>

Scopus Database. Access to Scientific Research on Teacher Training.

<https://www.scopus.com>

Google Scholar. Academic Articles and Research Papers on Teacher Education.

<https://scholar.google.com>

Loughran, John & Hamilton, Mary L. (2016). International Handbook of Teacher Education. Springer Publishing.

Mundy, Karen, et al. (2016). Comparative and International Education: Issues for Teachers. Springer Publishing.

Ministère de l'Éducation nationale, de la Jeunesse et des Sports. Teacher Training and Certification in France.

<https://www.education.gouv.fr>

Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology (MEXT). Teacher Education Programs in Japan.

<https://www.mext.go.jp>

U.S. Department of Education. National Center for Education Statistics (NCES) Reports.

<https://nces.ed.gov>

Bundesministerium für Bildung und Forschung (BMBF). Reports on Teacher Education in Germany.

<https://www.bmbf.de>

